TASDIQLANGAN
Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti Kengashining qarori bilan
«30» 03 2024 y.

Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
O'quv ishlari bo'yicha prorektori
_____ Dj.B.Sultanov

ENERGIYA VA UGLERODNI BOSHQARISH SIYOSATI

Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti

I. Umumiy qoidalar

1. Mazkur Siyosat Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universitetining (bundan buyon matnda "Universitet" deb yuritiladi) energiyadan samarali foydalanishi, binolarga energiya samaradorligi standartlarini qo'llashi, uglerod chiqindilarini boshqarishi va kamaytirishi hamda qayta tiklanuvchi va past uglerodli energiyadan foydalanishni oshirishi tartibini belgilaydi. U Barqaror rivojlanish siyosatining (TUIT-SP-01) iqlim bo'yicha majburiyatlarini amalga oshiradi.

2. Siyosat O'zbekiston Respublikasining "Energiyadan oqilona foydalanish to'g'risida"gi, "Qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish to'g'risida"gi qonunlari hamda binolarda issiqlik himoyasi va energiya tejash bo'yicha shaharsozlik norma va qoidalariga muvofiq ishlab chiqilgan.

3. Siyosat Universitetning barcha binolari, muhandislik tizimlari, uskunalari va avtotransportiga, shu jumladan talabalar turar joylariga hamda Universitet hududida ishlayotgan pudratchilarga tatbiq etiladi.

II. Yangi binolar va ta'mirlash ishlari uchun energiya samaradorligi standartlari

4. Universitet tomonidan yoki uning buyurtmasi bo'yicha amalga oshiriladigan barcha ta'mirlash ishlari va yangi qurilishlar, moliyalashtirish manbaidan qat'i nazar, energiya samaradorligi standartlariga – kamida amaldagi shaharsozlik normalarining issiqlik himoyasi va energiya samaradorligi talablariga – muvofiq bajariladi.

5. Loyihalash topshiriqlari va tender hujjatlarida samarali issiqlik izolyatsiyasi va derazalar, boshqaruv tizimli LED yoritish, yuqori samarali isitish, shamollatish va konditsionerlash uskunalari, har bir bino uchun alohida energiya hisoblagichlari va quyosh

panellarini o‘rnatish imkoniyatini baholash nazarda tutiladi. Xo‘jalik va obodonlashtirish bo‘limi ishlar boshlanishidan oldin talablarga muvofiqlikni tasdiqlaydi.

III. Mavjud binolarni modernizatsiya qilish va energiya samaradorligi rejasi

6. Universitet mavjud binolarni yuqori energiya samaradorligiga o‘tkazish choralarini – izolyatsiya, derazalarni almashtirish, LED yoritish, isitishni boshqarish va quyosh qurilmalarini – belgilovchi, har yili yangilanadigan Binolarni modernizatsiya qilish rejasini yuritadi.

7. Energiya samaradorligi rejasi sifatida Universitet 2030-yilgacha bir kvadrat metr maydonga to‘g‘ri keladigan energiya sarfini 2025-yilga nisbatan 10 foizga kamaytirishni maqsad qiladi. Yillik choralar Binolarni modernizatsiya qilish rejasi va Iqlim bo‘yicha harakatlar rejasiga kiritiladi.

8. Universitet binolarni muntazam energetik tekshiruvdan o‘tkazish va har yili isitish mavsumidan oldin ko‘zdan kechirish orqali energiya isrofini aniqlaydi. Xodimlar va talabalar energiya isrofi haqida Universitetning murojaatlar tizimi orqali xabar berishi mumkin va bu xabarlar zudlik bilan ko‘rib chiqiladi.

IV. Uglerodni boshqarish

9. Universitetda uglerodni boshqarish va karbonat angidrid chiqindilarini kamaytirish jarayoni joriy etilgan. Har yili Universitet hisoblagich ko‘rsatkichlari, hisob-fakturalar va yoqilg‘i hisobi asosida Issiqxona gazlari protokoliga muvofiq 1- va 2-qamrov chiqindilarini hisoblaydi, natijalarni TUIT-SP-01 maqsadlari bilan solishtiradi, Iqlim bo‘yicha harakatlar rejasi doirasida tuzatuvchi choralarni belgilaydi va natijalarni e’lon qiladi.

10. Chiqindilar avvalo energiya samaradorligi va qayta tiklanuvchi energiya hisobiga kamaytiriladi. Uglerod kreditlari Universitetning o‘z maqsadlariga faqat yuqori sifatli, doimiy yutish kreditlari bo‘lgan taqdirda hisobga olinadi.

V. Qayta tiklanuvchi va past uglerodli energiya

11. Universitet o‘zining quyosh energiyasi tizimlarini saqlaydi va kengaytiradi hamda yangi qurilmalarni Binolarni modernizatsiya qilish rejasiga kiritadi. Bozor imkon bergan hollarda kelib chiqishi tasdiqlangan qayta tiklanuvchi manbalardan elektr energiyasi xarid qiladi.

12. Past uglerodli energiya – quyosh, shamol, gidro, geotermal yoki atom manbalaridan, shuningdek qishloq xo‘jaligi qoldiqlari yoki biogaz kabi o‘rmon bilan bog‘liq bo‘lmagan biomassadan olinadigan energiya. O‘rmon biomassasidan olingan energiya past uglerodli deb hisoblanmaydi.

13. Universitet milliy qayta tiklanuvchi energiya dasturlarida ishtirok etish va jamoat tadbirlari orqali Universitetdan tashqarida ham 100 foiz qayta tiklanuvchi energiyaga o‘tish maqsadini qo‘llab-quvvatlaydi va targ‘ib qiladi.

VI. Energetika va jamiyat

14. Energetika sohasidagi fakultet va laboratoriyalari orqali Universitet mahalliy aholi uchun energiya samaradorligi va toza energiya bo‘yicha bepul ma’rifiy tadbirlar, mahalliy tashkilotlar uchun energiya samaradorligi xizmatlari, davlat organlari uchun ekspert maslahatlari taqdim etadi hamda past uglerodli texnologiyalarni ishlab chiqayotgan talabalar va startaplarni qo‘llab-quvvatlaydi.

VII. Mas’uliyat

15. Mazkur Siyosat uchun moliya-iqtisod ishlari bo‘yicha prorektor javobgar bo‘lib, u Binolarni modernizatsiya qilish rejasini tasdiqlaydi. Xo‘jalik va obodonlashtirish bo‘limi energiya hisobini, tekshiruvlarni va yillik energiya hisobotini tashkil etadi. Barqarorlik qo‘mitasi har yili bajarilish holatini ko‘rib chiqadi.

VIII. Monitoring va kutilayotgan natijalar

16. Har yili quyidagi ko‘rsatkichlar bo‘yicha hisobot beriladi: umumiy energiya sarfi (GJ); bir kvadrat metrga to‘g‘ri keladigan energiya sarfi; past uglerodli energiya ulushi; 1- va 2-qamrov chiqindilari (tCO_2e); bajarilgan modernizatsiya choralari.

17. 2030-yilgacha kutilayotgan natijalar: bir kvadrat metrga to‘g‘ri keladigan energiya sarfining 2025-yilga nisbatan 10 foizga kamayishi; har bir binoda alohida hisoblagich; o‘zida ishlab chiqariladigan quyosh energiyasi hajmining barqaror o‘sishi.

IX. Yakuniy qoidalar

18. Mazkur Siyosat kamida ikki yilda bir marta, qonunchilikda yoki Universitet faoliyatida jiddiy o‘zgarishlar yuz berganda esa undan oldinroq qayta ko‘rib chiqiladi. O‘zgartirishlar Universitet Kengashi tomonidan tasdiqlanadi.

19. Mazkur Siyosat Universitet Kengashi tomonidan tasdiqlangan kundan boshlab kuchga kiradi va 2023-yilda qabul qilingan Energiyani tejash dasturini almashtiradi.

20. Mazkur Siyosat Universitetning rasmiy veb-saytida (tuit.uz/sustainability) o‘zbek va ingliz tillarida e’lon qilinadi va ochiq holda saqlanadi.